

THE IMPACT OF IFRS IMPLEMENTATION ON THE QUALITY OF FINANCIAL INFORMATION IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

IMPACTUL APLICĂRII IFRS ASUPRA CALITĂȚII INFORMAȚIEI FINANCIARE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

DORMENCO Lidia , studentă, specialitatea: Contabilitate

Academia de Studii Economice din Moldova, Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-
Bodoni 61, www.ase.md

e-mail autor: dormenco.lidia@ase.md

Abstract: *The quality of financial information plays a decisive role in sound economic decision-making. The adoption of International Financial Reporting Standards (IFRS) in the Republic of Moldova, mandatory for public interest entities since 2011, has brought significant changes to financial reporting practices. This paper aims to analyze the impact of IFRS application on the quality of financial information in the Republic of Moldova, focusing on comparability, transparency, and reliability of financial statements. The research methodology includes a qualitative analysis of the regulatory framework, a review of specialized literature, and an examination of the practical experience of entities applying IFRS. The results indicate that IFRS application has substantially improved the quality of financial information, contributing to increased investor confidence and better access to international capital markets, while also revealing persistent challenges related to the complexity of standards and the costs of implementation.*

Key words: *IFRS, financial information quality, financial reporting, public interest entities, Republic of Moldova.*

JEL CLASSIFICATION: M41, M48

INTRODUCERE

Calitatea informației financiare constituie fundamentul deciziilor economice raționale, atât la nivel microeconomic, cât și macroeconomic. În contextul globalizării și al integrării economice, adoptarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (IFRS) a devenit un imperativ pentru asigurarea comparabilității și transparenței situațiilor financiare la nivel internațional. Republica Moldova a parcurs un drum important în această direcție, începând cu aprobarea Programului de Stat de trecere la sistemul mondial de contabilitate și statistică în 1994 (Guvernul RM, 1994), continuând cu adoptarea standardelor naționale bazate pe principiile IAS/IFRS și culminând cu aplicarea directă a IFRS de către entitățile de interes public începând cu 1 ianuarie 2011. Importanța temei rezidă în necesitatea evaluării impactului real al acestei reforme asupra calității informației financiare produse de entitățile din Moldova. Deși beneficiile teoretice ale IFRS sunt bine documentate în literatura internațională, experiența concretă a Republicii Moldova prezintă particularități ce merită o analiză aprofundată. Scopul acestei lucrări este de a analiza în ce măsură aplicarea IFRS a îmbunătățit calitatea informației financiare în Republica Moldova, identificând atât progresele înregistrate, cât și dificultățile persistente.

Obiectivele cercetării sunt:

analiza cadrului normativ care reglementează aplicarea IFRS în Republica Moldova;

evaluarea impactului IFRS asupra dimensiunilor calitative ale informației financiare comparabilitate, transparență, relevanță și credibilitate;

identificarea provocărilor practice cu care se confruntă entitățile în procesul de aplicare a standardelor.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Literatura de specialitate consacră un spațiu amplu beneficiilor adoptării IFRS asupra calității informației financiare. Astfel, studiile internaționale confirmă că implementarea IFRS contribuie la

reducerea semnificativă a costului capitalului, reflectând o creștere a transparenței și comparabilității informațiilor furnizate de situațiile financiare (Li, 2010, citat de Balteș & Rodean, 2014). De asemenea, Landsman et al. (2011) au demonstrat că aplicarea cu succes a IFRS influențează nivelul prețurilor acțiunilor și stimulează creșterea investițiilor străine directe (Balteș & Rodean, 2014).

La nivel național, au fost identificate principalele avantaje ale aplicării IFRS în Republica Moldova: îmbunătățirea comparabilității informațiilor financiare la nivel global, accesul facilitat la piețele internaționale de capital, sporirea transparenței și a nivelului de divulgare, precum și crearea unui cadru propice pentru atragerea investițiilor externe. Deasemena au fost evidențiate și principalele obstacole: interpretarea incorectă a standardelor, deficiențele de terminologie, ambiguitățile privind obligativitatea aplicării, distincția raportare-contabilitate și necesitatea unor resurse financiare considerabile pentru instruirea personalului (Grigori, 2012, citată de Coșleț, 2025).

Experiența inovatoare a Republicii Moldova în reformarea sistemului contabil și armonizarea cu IFRS și Directivele Europene constituie un model de referință pentru economiile în tranziție din regiune. Implementarea IFRS în Republica Moldova s-a realizat treptat, pe baza unui cadru legislativ solid. Hotărârea Guvernului nr. 238 din 29.02.2008 a stabilit cadrul de aplicare a IFRS pe teritoriul Republicii Moldova, iar Hotărârea Guvernului nr. 1507 din 31.12.2008 a aprobat Planul de dezvoltare a contabilității și auditului în sectorul corporativ pe anii 2009–2014 (Guvernul RM, 2008; Guvernul RM, 2009). Recomandările metodice privind tranziția de la SNC la IFRS, aprobate prin Ordinul Ministrului Finanțelor nr. 69 din 17.09.2009, au oferit ghidajul practic necesar entităților (Ministerul Finanțelor RM, 2009). Conform Legii contabilității și raportării financiare nr. 287/2017, entitățile de interes public cum sunt instituțiile de credit, asigurători, entități ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată, precum și entitățile mari cu capital majoritar de stat sunt obligate să țină contabilitatea și să întocmească situațiile financiare conform IFRS (art. 5, alin. 4). Totodată, entitățile care aplică sistemul contabil în partidă dublă pot opta voluntar pentru IFRS (art. 5, alin. 7). Procesul de tranziție presupune parcurgerea unor etape esențiale prezentate în Figura 1.

Figura 1. Etapele tranziției de la SNC la IFRS

Sursa: elaborate de autor

Calitatea informației financiare poate fi evaluată prin prisma mai multor dimensiuni: relevanța, credibilitatea, comparabilitatea și înțelegibilitatea. Analiza impactului IFRS asupra fiecăreia dintre aceste dimensiuni evidențiază progrese semnificative în contextul Republicii Moldova. Comparabilitatea constituie unul dintre principalele beneficii ale adoptării IFRS. Prin utilizarea unor standarde comune acceptate în peste 140 de țări, situațiile financiare ale entităților din Moldova devin comparabile cu cele ale companiilor din alte state, facilitând astfel evaluarea de către investitorii internaționali (Grigori & Muntean, 2019). Transparența informațională a crescut considerabil prin extinderea cerințelor de prezentare și dezvăluire a informațiilor privind politicile contabile, riscurile financiare, valorile juste ale instrumentelor financiare și tranzacțiile cu părțile afiliate. Credibilitatea informației financiare s-a îmbunătățit prin trecerea de la evaluarea la cost istoric la evaluarea la valoarea justă, care reflectă mai fidel realitatea economică. Studiul Băncii Transilvania SA, relevant prin analogie pentru instituțiile de credit din Republica Moldova, a demonstrat că aplicarea IFRS a generat o capitalizare mai bună a instituției și o reflectare mai realistă a activelor și pasivelor, cu consecințe directe asupra creșterii credibilității informației contabile și scăderii asimetriei informaționale (Balteș & Rodean, 2014).

Tabelul 1. Impactul IFRS asupra dimensiunilor calitative ale informației financiare în Republica Moldova

Dimensiune calitativă	Înainte de IFRS	După aplicarea IFRS
Comparabilitate	Limitată la nivel național	Internațională, 140+ țări
Transparență	Cerințe reduse de divulgare	Extinsă prin note explicative detaliate
Credibilitate	Cost istoric predominant	Valoarea justă, reflecția reală
Relevanță	Orientare fiscală	Orientare spre utilizatorii situațiilor financiare

Sursa: elaborat de autor în baza Balteș & Rodean

Prezenta cercetare se bazează pe o metodologie combinată: analiza calitativă a cadrului normativ privind aplicarea IFRS în Republica Moldova; metoda comparativă aplicată pentru evidențierea diferențelor dintre tratamentele contabile SNC și IFRS; analiza literaturii de specialitate naționale și internaționale; sinteza și generalizarea rezultatelor studiilor empirice existente. Studiile de caz privind experiența entităților de interes public, inclusiv instituțiilor bancare, au servit ca sursă de date secundare pentru evaluarea impactului practic al aplicării IFRS (Balteș & Rodean, 2014; Coșleț, 2025). Rezultatele cercetării confirmă că aplicarea IFRS a generat îmbunătățiri semnificative ale calității informației financiare în Republica Moldova, vizibile în special la nivelul entităților de interes public. Principalele progrese identificate sunt:

1. creșterea comparabilității situațiilor financiare cu cele ale entităților din statele care aplică IFRS;
2. extinderea substanțială a informațiilor divulgate în notele la situațiile financiare;
3. îmbunătățirea evaluării activelor și pasivelor prin aplicarea conceptului de valoare justă;
4. consolidarea încrederii investitorilor și a credibilității entităților pe piețele internaționale (Grigori & Muntean, 2019).

Cu toate acestea, cercetarea identifică și provocări persistente. Costurile ridicate ale implementării, generate de necesitatea actualizării sistemelor informatice, formării continue a personalului și angajării de consultanți specializați reprezintă o barieră semnificativă, în special pentru entitățile mai mici care aplică IFRS voluntar (Coșleț, 2025). Complexitatea și caracterul principial al standardelor, spre deosebire de abordarea bazată pe reguli specifice din cadrul SNC, generează dificultăți de interpretare și risc de aplicare neunitară. De asemenea, interfața dintre contabilitate și fiscalitate rămâne o sursă de ambiguitate, deoarece regulile fiscale nu au fost armonizate integral cu principiile IFRS. Un aspect distinct îl constituie tratamentul instrumentelor financiare și al provizioanelor. Spre deosebire de standardele naționale, IFRS (în special IAS 39/IFRS 9) impune recunoașterea timpurie a pierderilor de valoare pe baza unui model de pierdere estimată, ceea ce conduce la o evaluare mai prudentă și mai realistă a portofoliului de credite al băncilor, cu efecte pozitive asupra stabilității financiare sistemice (Balteș & Rodean, 2014).

CONCLUZII/RECOMANDĂRI.

Cercetarea efectuată demonstrează că aplicarea IFRS în Republica Moldova a avut un impact net pozitiv asupra calității informației financiare, contribuind la îmbunătățirea comparabilității, transparenței, credibilității și relevanței situațiilor financiare. Entitățile de interes public, în special instituțiile de credit, au înregistrat cele mai evidente progrese, situațiile lor financiare devenind mai credibile și mai atractive pentru investitorii internaționali. Cu toate acestea, persistența unor provocări precum costurile implementării, dificultățile de interpretare și interfața cu fiscalitatea impune adoptarea unor măsuri concrete. Astfel, se recomandă:

- 1) consolidarea programelor de formare profesională continuă a contabililor în domeniul IFRS, prin cursuri acreditate și ghiduri practice;

2) clarificarea și armonizarea cadrului normativ fiscal cu principiile IFRS, pentru a elimina ambiguitățile existente;

3) dezvoltarea cooperării interinstituționale între Ministerul Finanțelor, Banca Națională a Moldovei și mediul de afaceri, în vederea asigurării unei aplicări unitare a standardelor;

4) implementarea unui sistem de monitorizare periodică a calității raportărilor IFRS, care să permită identificarea și corectarea abaterilor.

În concluzie, convergența dintre SNC cu standardele internaționale reprezintă un proces continuu, ale cărui beneficii depășesc costurile pe termen lung, condiția esențială fiind investiția susținută în resursa umană și stabilitatea cadrului normativ.

REFERINȚE:

1. Balteș, N. & Rodean, M.-D. (2014). Implicații ale aplicării IFRS asupra poziției financiare a băncilor comerciale.
2. Coșuleț, A. (2025). IFRS în Republica Moldova: o analiză a implementării. În: ISSC 2025 Challenges of Accounting for Young Researchers, ediția a 9-a, 14-15 martie 2025. Chișinău: ASEM, pp. 147–150.
3. Culegere de lucrări: Устойчивое развитие экономики: международные и национальные аспекты, pp. 81–84. Disponibil la: <https://elib.psu.by/handle/123456789/20188>
4. Grigori, L. & Muntean, N. (2019). The innovative experience of the Republic of Moldova in reforming the accounting system and its harmonization with IFRS and European Directives. Marketing and Management of Innovations, pp. 325–333. Disponibil la: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/72746/1/Grigori.pdf>
5. Grigori, L. (2012). The IFRS in the Republic of Moldova: advantages of application and obstacles of implementation.
6. Guvernul RM. (1994, octombrie 27). Programul de Stat de trecere a Republicii Moldova la sistemul mondial de contabilitate și statistică. Monitorul Oficial al RM. Disponibil la: legis.md
7. Guvernul RM. (2008, martie 08). Privind aplicarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară pe teritoriul Republicii Moldova, HG nr. 238. Monitorul Oficial al RM. Disponibil la: <https://mf.gov.md>
8. Guvernul RM. (2009, ianuarie 29). Planul de dezvoltare a contabilității și auditului în sectorul corporativ pe anii 2009-2014, HG nr. 1507. Monitorul Oficial al RM.
9. Ministerul Finanțelor RM. (2009, octombrie 9). Recomandări metodice privind tranziția de la Standardele Naționale de Contabilitate la Standardele Internaționale de Raportare Financiară, Ordinul nr. 69.
10. Studia Universitatis Vasile Goldiș Arad, Seria Științe Economice, pp. 45–48. Disponibil la: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/45-48_39.pdf

Coordonator științific: FRUNZE Rodica, asistent universitar

Academia de Studii Economice din Moldova, Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
Telefon: + 373 79740766
e-mail: frunze.rodica@ase.md